

RAKENTEIDEN MEKANIIKAN SEURA 1970-1980

Pekka Kanerva

Rakenteiden Mekaniikka Vol. 13
No. 2 1980 s. 55...61

YHTEENVETO: Artikkelissa käsitellään Rakenteiden Mekaniikan Seuran historiikka alkaen Rakennusstatiiikan kerhon perustamisesta. Myös Rakenteiden Mekaniikka -lehden vaihteita on kuvailtu lyhyesti.

RAKENNUSSTATIIKAN KERHO

Rakenteiden Mekaniikan Seura ry on perustettu virallisesti huhtikuun 21. päivänä 1970. Perustamisasiakirjan allekirjoittajat olivat prof. Heimo Paavola, prof. Erkki Niskanen ja tekn.lis. Pauli Jumppanen. Seuran perustajilla oli kaksi tavoitetta:

1. Jatkaa Suomen Rakennusinsinöörien liiton toimialakerhona toimineen Rakennusstatiiikan kerhon toimintaa järjestämällä keskustelutilaisuuksia alan harrastajia kiinnostavista kysymyksistä.
2. Luoda oikeustoimikelpoinen rekisteröity yhdistys Rakenteiden Mekaniikka -lehden kustantamista varten.

Rakennusstatiiikan kerho oli toiminut vuodesta 1966 alkaen kokoontuen joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina. Kokousten ohjelmassa oli alustuksia rakenteiden mekaniikan eri aloilta ja keskustelua alustusten pohjalta. Aloitteen kerhon perustamisesta oli tehnyt Teknillisen korkeakoulun silloinen rakennusstatiiikan professori Arvo Ylinen. Aloitteen toteutti käytännössä VTT:n sillanrakennuksen ja rakennusstatiiikan laboratorion sen aikainen johtaja professori Heimo Paavola, joka kutsui koolle kerhon perustavan kokouksen syksyllä 1965. Professori Paavola valittiin kerhon puheenjohtajaksi sihteerin tehtävien langetessa tämän kirjoittajan osalle. Rakennusstatiiikan kerho toimi Suomen Rakennusinsinöörien liiton alaisena kerhona, jota ei rekisteröity ja jonka vähäiset kulut, lähinnä kokousilmoitus- ja kopiokuluja, RIL kustansi.

Ensimmäisessä kokouksessa kerho nimesi työryhmän, Paavola, Niskanen, Jumppanen, Kanerva, laatimaan kerholle sääntöjä, jotka RILin hallitus sitten hyväksyi 15.3.1966. Kerhon toiminta alkoi esitelmätilaisuuksilla keväällä 1966. Ensimmäinen esitelmätilaisuus pidettiin 7.3.1966 ja esitelmäitsijänä toimi professori Arvo Ylinen aiheen ollessa "Puristetun puusauvan kantoky-

vyn määrittäminen". Keskustelutilaisuudet, jotka tavallisesti pidettiin VTT:n sillanrakennuksen ja rakennusstatiiikan laboratorion luentosalissa, olivat alkuaikoina hyvin jatko- ja täydennyskoulutus luenteisia, koko talven alustussarjan muodostaessa tiettyä teemaa käsittelevän kokonaisuuden. Tämän tyyppinen toiminta oli silloisissa oloissa hyvin tarpeellinen, koska järjestettyä jatkokoulutusta kuten lisensiaattiseminaareja ei vielä tähän aikaan ollut korkeakouluissa. Keskustelutilaisuudet saavuttivat hyvän yleisömenestyksen, 30-40 henkeä joka kerta, osanottajien koostuessa pääasiassa rakennesuunnittelijoista, korkeakoulun ja Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen henkilökunnasta. Keskustelutilaisuuksien herättämä mielenkiinto johti vähitellen muut rakennusalan yhdistykset järjestämään vastaavanlaisia tilaisuuksia.

Rakennusstatiiikan kerhon keskustelutilaisuuksien teemoja olivat mm. seuraavat

kevät	1966	haja-aiheita
talvi	1966 - 67	"
	1967 - 68	rakenteiden stabiilius
	1968 - 69	plastisuusteoria
	1969 - 70	energiaperiaatteet rakennusstatiiikassa

Esitelmien monistaminen osanottajille aloitettiin keväällä 1967.

Kerhon taustan valaisemiseksi tämän artikkelin liitteenä on kerhon säännöt ja jäsenluettelo 1.12.1967. Kerhon puheenjohtajana toimi kerhon perustamisesta lähtien Heimo Paavola, sihteerinä vuorottelivat tämän kirjoittaja, Stig Nylund ja Eero-Matti Salonen.

Rakenteiden Mekaniikka -lehti alkoi ilmestyä vuonna 1968 Kustannusosakeyhtiö Rakennustekniikan julkaisemana. Aloitteen tekijä oli Rakennustekniikka-lehden silloinen päätoimittaja Pekka Rytilä. Todettuaan, että Rakennustekniikka-lehden tarjottiin julkaistavaksi aineistoa, joka sisältönsä vuoksi ei ehkä kiinnostanut lehden kaikkia lukijoita, hän ehdotti rakenteiden mekaniikkaa käsittelevien artikkelien julkaisemista erillisessä suppeampilevikkisessä lehdessä. Lehden päätoimittajaksi kutsuttiin Rakennustekniikka-lehden sillanrakennuksen erikoistoimittaja Pauli Jumppanen. Muut toimituksen jäsenet olivat Martti Mikkola, Heino Ollila ja tämän kirjoittaja. Toimitussihteerinä oli Veikko Kuntijärvi. Lehden nimeksi valittiin Rakenteiden Mekaniikka, koska haluttiin korostaa lehden alana olevan laajempi kuin pelkkä rakennusstatiiikka. Ensimmäisenä vuotena ilmestyi kaksi kaksoisnumeroa. Vuonna 1969 julkaistiin neljä erillistä numeroa. Perustetun lehden painoasu oli korkeatasoinen; ladonta kahteen palstaan kiiltävälle paperille.

Lehden levikin laajentamiseksi käytiin vuoden 1969 aikana keskusteluja lujuusopista ja mekaniikasta kiinnostuneiden koneinsinöörien vetämisestä lehden kirjoittaja- ja lukijakuntaan kuitenkin melko vähäisin tuloksin.

RAKENTEIDEN MEKANIIKAN SEURAN PERUSTAMINEN

Korkeatasoinen painoasu ja laaja ilmaisjakelu tekivät lehden kustantamisen taloudellisesti raskaaksi Kustannusosakeyhtiö Rakennustekniikalle, joka vuoden 1970 alkupuolella joutui lopettamaan Rakenteiden Mekaniikka -lehden rahoittamisen. Rahoittamisen loppuminen antoi sysäyksen Rakenteiden Mekaniikan Seuran perustamiselle, koska lehden talousasioiden hoitamista varten tarvittiin oikeustoimikelpoinen yhteisö, rekisteröity yhdistys. Ensimmäisen sääntöluonnoksen laati Pekka Rytilä turvatakseen liikkeelle panemansa lehden ilmestymisen jatkumisen.

Rakenteiden Mekaniikan Seuran perustavassa kokouksessa puheenjohtajaksi valittiin Heimo Paavola ja johtokunnan jäseniksi Pauli Jumppanen, Pekka Kanerva, Kalle-Heikki Korhonen, Erkki Niskanen. Seuran asiamiehenä toimi Eero-Matti Salonen. Johtokunnan ensimmäinen tehtävä oli laatia seuralle säännöt ja hyväksyttää ne yhdistysrekisterissä, mikä tapahtui 19.5.1970. Lisäksi johtokunnan tehtävänä oli hoitaa Rakenteiden Mekaniikka -lehden kustannusoikeuden siirto Kustannusosakeyhtiö Rakennusstatistikalta Rakenteiden Mekaniikan Seuralle ja erikoisesti huolehtia lehden saaman valtionavun siirtymisestä lehden mukana. Kaikki käytännön järjestelyt onnistuivatkin niin hyvin, että vuonna 1970 ilmestyi kaksi erillistä numeroa ja yksi kaksoisnumero.

Seuran toiminta jatkui kerhon jo viitoittamalla linjalla. Keskustelutilaisuuksien määrää on hieman supistettu, koska vastaavanlaisten tilaisuuksien tarjonta on lisääntynyt muiden yhdistysten toimesta ja korkeakoulujen jatkokoulutuksen kehittyessä. Keskustelutilaisuuksien koulutusluonteisuus on vähentynyt ja ne ovat enemmän eri tahoilla työskentelevien kohtaustilaisuuksia, joissa rakennesuunnittelijat, rakennusosien ja -tarvikkeiden tuottajat sekä alan tutkijat ja opettajat voivat vaihtaa mielipiteitään ei-virallisissa puitteissa. Keskustelutilaisuudet on usein pidetty ekskursioiden yhteydessä. Ekskursiot ovat suuntautuneet teollisuuslaitoksiin, rakennustyömaille, laivatelakoille, alan tutkimuslaboratorioihin, insinööri-toimistoihin ynnä muihin jäsenistöä kiinnostaviin kohteisiin.

Seuraavassa taulukossa on esitetty seuran toimihenkilöt eri vuosina

	puheenjohtaja	asiamies	RM-lehden päätoimittaja
1970	H. Paavola	E-M. Salonen	P. Jumppanen
71	"	"	"
72	"	M. Hannus	"
73	M. Ranta	"	E-M. Salonen
74	H. Paavola	E. Leppävuori	"
75	"	"	"
76	M. Ranta	A. Pramila	P. Kanerva
77	"	"	"
78	"	"	"
79	P. Jumppanen	P. Hassinen	"
80	"	"	"

Vuosien mittaan on johtokunnan jäsenten lukumäärä vakiintunut kahdeksaksi ja toimikauden pituudeksi kolme vuotta. Toimikaudet on jaksoteltu siten,

että kerralla vaihtuu 2...4 johtokunnan jäsentä.

Seuran henkilöjäsenten lukumäärä oli vuonna 1980 160 henkeä, opiskelijajäseniä oli 25. Seuran jäsenten enemmistö on rakennusinsinöörejä, joista suurin osa on rakennesuunnittelijoita tai rakennetekniikan tutkijoita tai opettajia. Useimmat koneinsinöörit ovat lentokoneen- tai laivanrakentajia tai korkeakoulujen piirissä lujuusopin tai mekaniikan alalla työskenteleviä. Koneinsinöörien lukumäärä kasvoi erikoisesti prof. M. Rannan puheenjohtajakaudella. Yhteisöjäsenten luku on 22 kpl. Vuonna 1975 perustettiin seuralle Oulun alaosasto. Seuran henkilöjäsenluettelo on tämän artikkelin liitteenä ja yhteisöjäsenet on luettelut lehden takakannen sisäsivulla.

Rakenteiden Mekaniikka -lehden julkaiseminen on jatkunut Suomen Akatemian vuosittain myöntämän tuen turvin. Vuosittain on yleensä julkaistu neljä erillistä numeroa. Vuonna 1972 toimitettiin rakennusstatistiikan "grand old man'in" professori Arvo Ylisen 70-vuotispäivän kunniaksi 270-sivuinen juhlanumero, jonka päätoimittajana oli Martti Mikkola. Artikkelin kirjoittajina oli 21 alan harrastajaa, joko professori Ylisen työtovereita tai oppilaita.

Taloudellisista syistä lehden latomisesta piti luopua vuonna 1971 ja tyytyä offset-menetelmällä painettuun lehteen. On todettavissa, että tämä käytäntö on sittemmin yleistynyt myös suurissa ulkomaisissa vastaavatyypisissä julkaisuissa. Lehden levikki on viime vuosina ollut noin 400 kpl, joista 160 kpl menee seuran henkilöjäsenille, 25 kpl opiskelijajäsenille, 33 on ulkopuolisten tilaamia ja 29 kpl ilmaisjakeluun pääasiassa teknillisiin kirjastoihin ja oppilaitoksiin ja 15 kpl ilmaisjakeluun ulkomaisiin oppilaitoksiin ja tutkimuslaitoksiin, sekä 110 kpl yhteisöjäsenille.

Seuran ja lehden kymmenvuotisen taipaleen aikana toiminta-ala on hieman laajentunut alkuperäisestä rakenteiden mekaniikasta ja rakennesuunnittelusta sisältämään myös nesteiden ja kaasujen mekaniikkaa sekä maarakennusmekaniikkaa ja rakennusaineiden mekaniikkaa, jotka alueet ovat ehkä jollain tavalla muiden yhdistysten alueiden ulkopuolella.

Uskon että tämän tyyppisen eri aloilla työskentelevien henkilöiden muodostama yhdistys on tarpeellinen juuri tämän muotoisena taloudellisista taustatekijöistä riippumattomana, mihinkään rakennusaineeseen sitoutumattomana, vapaana yhdistyksenä.

Pekka Kanerva

LIITE 1

RIL:n Rakennusstatiiikan kerho

Säännöt

1 § Kerhon tarkoitus

Rakennusstatiiikan kerhon tarkoituksena on toimia aatteellisella pohjalla rakennusstatiiikkaa ja lujuusoppia harrastavien ja alan probleemojen parissa työskentelevien insinöörien yhdyssiteenä, pyrkiä yhteistoimin kartuttamaan jäsentensä tietoja sekä herättämään kiinnostusta alan tutkimustoimintaan.

2 § Kerhon toiminta

Kerhon pääasiallisena toimintamuotona ovat säännöllisin väliajoin pidettävät kokoukset. Kokouksissa pitävät kerhon jäsenet esitelmiä, joiden pohjalta käydään keskusteluja. Esitelmöitsijöiksi voidaan kutsua myöskin ulkopuolisia alan tutkijoita ja asiantuntijoita.

Kerho pyrkii varaamaan palstatilaa alan aikakauslehtiin ja julkaisusarjoihin esitelmien ja tutkimustulosten painattamista varten.

Kerhon vuosittain tapahtuva toimintakausi alkaa elokuusta ja päättyy seuraavan vuoden kesäkuuhun.

3 § Kerhon jäsenet

Kerhon jäseniksi voidaan kerhon kokouksen päätöksellä hyväksyä korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jonka aktiivinen harrastus kohdistuu rakennusstatiiikkaan ja lujuusoppiin. Jäseneksi hyväksyminen tapahtuu anomuksesta. Jäseneksi voidaan kerhon kokouksen päätöksellä kutsua myös ansioituneita alan tutkijoita.

Jäsen, joka yhden toimintakauden aikana ei ole osallistunut kerhon toimintaan, voidaan poistaa jäsenluettelosta, ellei hän ilmoita kerholle haluavansa pysyä edelleen jäsenenä.

4 § Toimintahenkilöt

Kerholla on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri, jotka toimivat kerhon johtoryhmänä. Nämä henkilöt valitaan vuosittain kerhon kokouksessa huhtikuun loppuun mennessä seuraavaa toimintakautta varten.

Kerhon kokouksissa johtaa puhetta kerhon puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan kerhon varapuheenjohtaja. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tehtävänä on yhdessä sihteerin kanssa laatia toimintakausittain toimintasuunnitelma ja huolehtia sen toteuttamisesta.

Sihteeri pitää jäsenluetteloa, tiedottaa jäsenille kokousten ajankohdasta ja ohjelmasta sekä tekee toimintakausittain toimintakertomuksen.

5 § Säännöt

Kerhon toiminta liittyy harrastuspiirinä Suomen Rakennusinsinöörien Liiton toimintaan ja kerhon säännöt hyväksyy Suomen Rakennusinsinöörien Liiton hallitus.

(Suomen Rakennusinsinöörien Liiton hallitus on hyväksynyt nämä säännöt kokouksessaan 15.3.1966.)

LIITE 2

Rakennusstatiiikan kerhon jäsenet 1.12.1967

Kutsutut jäsenet

Angervo, Kyösti R. prof.
Laasonen, Pentti prof.
Niskanen, Erkki prof.
Ylinen, Arvo prof.

Jäsenet

Falck, Kalevi R. DI
Grundfelt, Björn DI
Haarano, J. Matti DI
Helander, Erkki FK
Jumppanen, Pauli TkL
Kaila, Martti M. TkL
Kaista, Pentti DI
Kallio, M. Auvo DT
Kanerva, Pekka DI
Korhonen, Reijo DI
Kruus, Jorma DI
Kuusivaara, Matti J. DI
Lehtinen, Lasse tekn.yo
Laine, Jaakko J. DI
Leppänen, Pekka J DI
Limingoja, Eero DI
Loikkanen, Pentti J. DI
Mikkola, Markku DI

Mikkola, Martti TKT
Myllymäki, Hannu DI
Nylund, Stig DI
Ollila, Matti DI
Paavola, Heimo prof.
Paloheimo, Eero tri-ins.
Parland, Herman prof.
Pellosniemi, Jouko DI
Raimovaara, Erkki DI
Rantanen, Seppo DI
Recharadt, Tapani TkL
Saarinen, Eero DI
Sajaniemi, Risto DI
Salonen, Eero-Matti TkL
Santala, Kalevi DI
Seire, Henrik DI
Sormunen, Raimo DI
Teräs, Erkki DI

LIITE 3

Rakenteiden Mekaniikan Seuran jäsenet 24.5.1980

Kunniapuheenjohtaja

Paavola, Heimo prof.

Kunniajäsen

Niskanen, Erkki prof. emeritus

Jäsenet

Aalto, Jukka DI
Aho, Reino A. DI
Alanne, Lasse DI
Allonen, Auni DI
Anttila, Ahto DI
Arve, Woldemar ass.
Asikainen, Heikki DI
Avellan, Kaj DI
Avellan, Kari DI
Eranti, Esa DI
Grundfelt, Björn DI
Hakala, Matti K. DI

Harjuvaara, Heikki DI
Hassinen, Paavo DI
Helamaa, Markku DI
Helander, Erkki FM
Hinkkala, Ossi DI
Holkko, Jussi DI
Hannus, Matti DI
Home, Matti TKT
Hosia, Laila TkL
Huhta, Erkki DI
Hyppönen, Pertti DI
Hyttinen, Esko prof.

Hyvonen, Juhani DI
Häyrinen, Pekka DI
Ikonen, Kari TKL
Jokela, Jukka TKL
Jumppanen, Pauli prof.
Jumppanen, Raimo ins.
Järvenpää, Iikka DI
Kaista, Pentti DI
Kakko, Heimo DI
Kakko, Kalervo DI
Kanerva, Pekka prof.
Karri, Juhani DI
Kastarinen, Esko DI
Katajisto, Jouko DI
Kekoni, Keijo DI
Kilpeläinen, Mikko TKL
Kilpi, Antti DI
Kinnunen, Jukka DI
Kivimäki, P DI
Kokkola, Tuomo DI
Kokki, Pertti DI
Korhonen, Kalle H prof.
Koski, Juhani DI
Kouhi, Jouko DI
Koukkari, Heli DI
Kärnä, Tuomo DI
Köhler, Peter DI
Köliö, Jorma DI
Laakkonen, Martti ins.
Lahdelma, Sulo DI
Laine, Harry FM
Laine, Seppo K prof.
Leino, Tapio DI
Leppävuori, Erkki K M TKL
Lindmark, Ren DI
Loikkanen, Pentti TKL
Louhenkilpi, Kari DI
Maijanen, Timo DI
Matusiak, Jerzy DI
Meriläinen, Teuvo DI
Mantere, Leevi FM
Mikkola, Martti prof.
Mononen, Esko DI
Muroke, Unto DI
Mäkeläinen, Pentti TKT
Mäkelä, Kari TKL
Mäki-Kyyny, Reijo DI
Mäkinen, Antti DI
Mäkinen, Sakari DI
Mäkipuro, Risto DI
Määttänen, Mauri prof.
Niemelä, Eino TkT
Niemi, Ilkka DI
Niiranen, Timo DI
Noro, Heikki DI
Nykänen, Jukka DI
Nykyri, Pekka DI
Ollila, Heino DI
Orava, Antero DI
Orivuori, Seppo DI
Outinen, Hannu prof.
Paasikallio, Kari DI
Paavola, Juha DI
Pajari, Matti DI
Pellosniemi, Jouko DI
Pennala, Erkki apul.prof.
Penttala, Vesa TkT

Petrow, Seppo DI
Pietilä, Tapio DI
Pihlajavaara, Sven FT
Pitkänen, Pertti DI
Pohjola, Tapio DI
Poijärvi, Heikki prof.
Poutanen, Tuomo DI
Pramila, Antti apul.prof.
Puttonen, Jari DI
Pynnönen, Jouko apul.prof.
Päätiläinen, Pekka DI
Raiko, Heikki DI
Rajasuo, Hannu DI
Ranta, Matti A. prof.
Rantamaunus, Alpo TkT
Rantanen, Markku DI
Rasinaho, Ismo DI
Rautakorpi, Esko DI
Rautakorpi, Heikki TKL
Rechardt, Tapani TkT
Reponen, Heikki DI
Riekkola, Reijo DI
Riikonen, Ilkka DI
Riskä, Kaj DI
Riskula, Tero DI
Ronkka, Yrjö, DI
Ropponen, Hannu DI
Rönkä, Matti DI
Roos, Vilho DI
Saarelma, Heikki DI
Saarinen, Erkki DI
Sajaniemi, Risto DI
Salo, Risto DI
Salonen, Eero-Matti apul.prof.
Salonen, Seppo DI
Saloviin, Keijo DI
Sarja, Asko prof.
Saviharju, Kari DI
Savioja, Markku DI
Savola, Asko DI
Sihvonen, M. DI
Siitonen, Raimo DI
Sinisalo, Hannu DI
Solarmo, Heikki DI
Sormunen, Raimo DI
Tallgren, Tor DI
Söderlund, Klaus DI
Tanskanen, Jouko DI
Tenhunen, Olavi DI
Teräs, Erkki DI
Timonen, Pekka DI
Toivonen, Seppo DI
Tolva, Ilkka DI
Torkkeli, Eero DI
Tuominen, Pentti DI
Tuomioja, Mauri DI
Turunen, Risto DI
Valtonen, Olavi DI
Varsta, Petri TKL
Weck, Tor Ulf TKL
Virtanen, Simo TkT
Vepsäläinen, Pauli DI
Viitanen, Reino DI
Vilpo, Jyri DI
Vulli, Pertti DI
Ylihärstilä, Heikki DI
Äystö, Pentti DI